

[Grøtho Philip.]

har foreslået, at man straks tog dette skridt, medens flertallet på trods af principiel sympati for tanken dog har ment, at man burde køre videre med flere typer af institutioner med hver deres særlige opgaver.

I det radikale venstre er der ingen principielle indvendinger imod tanken om enhedsprioritering. Hvis det under sagens videre behandling alligevel skulle vise sig at være betænkeligt at gå så vidt i denne omgang, må det være et hovedsynspunkt, at lovgivningen indrettes således, at man kan arbejde heni mod en enhedsprioritering.

Det foreliggende lovforslag bygger på en tolagsordning, hvor kredit- og hypotekforeninger varetager første lag og reallånefondene tager sig af den sekundære långivning. Dette er også i overensstemmelse med flertalsindstillingen i realkreditkommissionens betænkning.

I en skrivelse fra realkreditinstitutionerne af den 2. marts til boligministeren har man anbefalet en anden tolagsordning, nemlig en ordning, hvorefter kreditforeningerne alene skulle varetage långivningen i første lag, medens hypotekforeninger og reallånefonde skulle konkurrere om andet lag. Baggrunden herfor er forslaget om opdelingen i såkaldt almindelig og særlig realkredit, hvor løbetiderne for den almindelige realkredit er længere end for den særlige realkredit, der, som navnet antyder, skal ydes som formålsbestemte lån.

Efter realkreditinstitutionenes forslag skal grænsen mellem almindelig og særlig realkredit falde sammen med grænsen mellem første og andet kreditlag. Teknisk er det vel ingen nødvendighed, at der er et sådant sammenfald, men det kan ikke nægtes, at det ikke mindst for publikum vil være en forenkling. Med dette forslag kan man sige at der sker en direkte sammenkædning af de to hovedspørgsmål, idet strukturspørgsmålet og lånegrænser og løbetider løses efter samme retningslinjer.

Realkreditinstitutionernes forslag bygger på, at grænsen mellem almindelig og særlig realkredit og mellem første og andet lag skal ligge på 50 pct. Herved vil der ske en vis svækkelse af den stramning i lånevilkårene, som er tilsigtet med regeringens lovforslag af 9. december, hvis formål bl. a. er at tilvejebringe en bedre balance på obligations-

markedet til gavn for den fremtidige kursudvikling. Det må for det radikale venstre være et hovedsynspunkt, at man under den videre behandling fastholder dette sigte, således som også boligministeren har givet udtryk for det i sin fremsættelsestale; men hvis der inden for rammerne af denne nødvendige stramning kan ske en tilpasning til de synspunkter, som realkreditinstitutionerne har fremlagt, vil vi kunne hilse det med glæde. Det bliver en hovedopgave i det fortsatte udvalgsarbejde at undersøge, om dette er gørligt.

I udvalget må vi også indgående drøfte, om der er behov for nye låneformer. Jeg tænker især på de særlige indeksobligationer, som vismændene har ytret stor sympati for. Hovedtanken med indekslånene er at undgå de store kurstab og derved undgå det meget høje begyndelsesleje i nybyggeriet. Der er i det radikale venstre sympati for denne tanke. Begyndelseslejen i nybyggeriet kan også tænkes nedbragt f. eks. ved henstand for særlige lån. Umiddelbart må man nok tvivle på, at det er muligt på én gang at overgå til indeksobligationer som finansieringsform for en meget stor del af byggeriet; dertil er der indtil videre for mange uafklarede problemer omkring denne lånetype. Men hovedtanken er umiddelbart så tiltalende, at den fortjener en grundig undersøgelse.

Jeg skal på det radikale venstres vegne anbefale det foreliggende lovforslag, som danner et godt grundlag for videre forhandlinger i folketingsudvalget.

Ømann: Midt i udvalgsarbejdet og på et sent tidspunkt, må man vel nok have lov at sige, kommer dette lovforslag. Det er dels en gentagelse af tidligere tanker, nemlig bestemmelse om lånegrænser og stramning af afdragstiderne — disse forslag, som efter regeringens opfattelse skulle tjene til at indskrænke obligationsmængden og derved støtte kurserne. Men tillige er lovforslaget en opsamling af visse synspunkter i realkreditkommissionens betænkning og angiver altså rammerne for kreditinstitutionernes virke.

Det er dog lidt kedeligt at måtte konstatere, at lovforslaget vel allerede er forældet; som det tidligere er sagt, er udviklingen vel løbet fra det. Forhistorien til det er vel, at hypotekforeningerne eller i hvert fald de fem af de seks ikke kunne acceptere de forslag,